

شورای عالی حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواهران

مدرسه علمیه الزهرا (س) شهرستان شیراز

مقاله سطح ۲ (کارشناسی)

عنوان:

جایگاه کار و کارآفرینی در آموزه های دینی

استاد راهنما:

سرکار خانم رضوی

پژوهشگر:

راضیه کشاورز

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

شورای عالی حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواهران

مدرسه علمیه الزهرا (س) شهرستان شیراز

مقاله سطح ۲ (کارشناسی)

عنوان :

جایگاه کار و کارآفرینی در آموزه های دینی

استاد راهنما:

سرکار خانم رضوی

پژوهشگر:

راضیه کشاورز

۹۴ بهار

چکیده

موضوع این مقاله « جایگاه کاروکارآفرینی در آموزه های دینی » می باشد کار ، تلاش برای تأمین نیازهای مادی از موضوعاتی است که در شریعت مقدس اسلام بر آن تأکید فراوان شده است . کارآفرینی به معنای خلاقیت در کار و ایجاد فرصت های جدید اقتصادی و تولیدی و خلق ارزش جدید با خطر پذیری در منابع مالی جامعه و از عوامل رشد و شکوفایی اقتصادی می باشد . کارآفرین نیروی محركه و موثر توسعه اقتصادی است ، ویژگی های بسیاری درمورد کارآفرینان بیان شده است که برخی از آنها عبارتند از : خلاقیت و نوآوری ، هدف گرایی ، ریسک پذیری ، آینده نگری و دور اندیشه کارآفرینی مزايا و منافع بسیاری دارد که یکی از آنها ایجاد اشتغال است .

برای توسعه در رشد کارآفرینی در جامعه ، باید فرهنگ کارآفرینی نهادینه شود آموزه های دینی در تقویت آن تأثیر بسزایی دارد چرا که پیشوایان دین بهترین اسوه ی عملی و علمی برای دیگران هستند . از جمله نمونه هایی که میتوان به آن اشاره کرد : کار و کارآفرینی در سیره انبیاء ، کار و کارآفرینی در سیره ائمه اطهار و ... می باشد .

برخی از این آموزها در احادیث و روایات بیانگر ابزارهای تشویقی هستند که عبارتند از : کارآفرینی به عنوان تکلیف و وظیفه ، کارآفرینی وسیله ی سعادت ، وسیله ی عزت و ...

و برخی دیگر بیانگر ابزارهای تنبیهی در جهت تقویت فرهنگ کارآفرینی هستند که عبارتند از : دوری از رحمت خدا ، فساد و تباہی و تضییع حقوق دیگران و ...

و اما بین فرهنگ و کارآفرینی تعامل دو طرفه وجود دارد ؛ بنابراین باید کارآفرین از معیارها و اصول خاصی پیروی کند از جمله معیارها و اصول کارآفرینی در آموزه های دینی که می توان به آن اشاره کرد : کارآفرینی به عنوان عمل صالح ، کارآفرینی در جهت منافع جامعه ، پاک و طیب بودن سرمایه و ... می باشد .

این مقاله در محدوده آیات و روایات است و طبعاً منابع مورد استفاده نیز قرآن و کتب معتبر روایی و متون دینی بوده است .

کلید واژه ها : آیات ، آموزه های دینی ، روایات ، کار ، کارآفرینی .

فهرست مطالب

عنوان	صفحة
مقدمه	۱
مفهوم شناسی	۳
تعریف کار	۳
ارزش و اهمیت کار	۴
مفاهیم و کلیات کارآفرینی	۴
کارآفرین	۴
کارآفرینی	۵
عوامل کلیدی کارآفرینی	۶
ویژگی های کارآفرینان	۷
مزایا و منافع کار آفرینی	۸
نقش کارآفرینی در اشتغال	۹
تأثیر آموزه های دینی در تقویت فرهنگ کار آفرینی	۹
کار و کارآفرینی در سیره انبیاء	۹
کار و کارآفرینی در سیره ائمه اطهار <small>(علیهم السلام)</small>	۱۰
أنواع کار و کارآفرینی در کلام امام علی <small>(علیهم السلام)</small>	۱۲
ویژگی های کارآفرین از دیدگاه امام علی <small>(علیهم السلام)</small>	۱۲
ویژگی های روحی کارآفرین	۱۲

پی نوشت:

- ۱- غلامعباس- توسلي، جامعه شناسی کار و شغل ، تهران، سمت، ۱۳۷۵، ص ۹.
- ۲- همان، ص ۱۰.
- ۳- محمدبن حسین، رضی، نهج البلاغه، محمددشتی، قم، شرقین، ۱۳۷۹، ص ۴۴۷.
- ۴- حسین ، سلطان محمدی، تاثیر آموزه های دینی بر کارآفرینی و کسب وکار، ۱۳۸۹، ص ۲.
www.noor.com
- ۵- محمود، احمدپور داریانی، کارآفرینی (تعریف، نظریات، الگوها)، تهران، پردیس، ۱۳۷۹، ص ۴.
- ۶- میلاد، ربیعی، آشنایی با کارآفرینی ۱۳۸۷، ص ۱ www.mgtsolution.com
- ۷- شمسی، زاهدی، زن و توسعه، تهران، دفتر پژوهش‌های فرهنگی، ۱۳۸۶، ص ۱۷۱.
- ۸- حسین، اسحاقی، ساز و کارهای تولید ملی، قم، نشر هاجر، ۱۳۹۱، ص ۸۵.
- ۹- شمس، زاهدی، همان، ص ۱۷۲.
- ۱۰- اقدس، رضوی نعمت اللهی، مفاهیم و کلیات کارآفرینی، ۱۳۸۴، ص ۲، www.karafariny.com
- ۱۱- همان جا
- ۱۲- مهدی، غلامی، مفهوم کارآفرینی، بی تا ، ص ۱ www.starkarafarin.blogfa.com.
- ۱۳- همان، ص ۳.
- ۱۴- شمس، زاهدی، همان، ص ۱۷۱.
- ۱۵- اقدس، رضوی، همان.
- ۱۶- بی نا، مقاله در مورد کارآفرین و کارآفرینی، ص ۶ www.karafarin.blogfa.com
- ۱۷- منا، لطفعلی ، معرفی کارآفرین، ۱۳۹۲، ص ۸، www.kkarafarin.blogfa.com
- ۱۸- بی نا، همان، ص ۷.
- ۱۹- کوشش، فتحی مهارت‌های کارآفرینی، ص ۲ www.kkarafarin.blogfa.com
- ۲۰- جلیل، صمدآقایی، کارآفرینی یک شغل است یا سبک زندگی، ص ۸ www.karafrin.blogfa.com
- ۲۱- مجتبی، عندلیب آذر، کارآفرینان و نقش آنها در رشد و توسعه اقتصادی، ماهنامه مدیریت، ۱۳۷۹، ش ۴۶ و ۴۷.
- ۲۲- حسین، اسحاقی، همان، ص ۸۷.
- ۲۳- محمود، اصغری، فرهنگ کار و اصول کارآفرینی در آموزه های نبوی، ۱۳۸۳، ص ۲.
www.sahmiran.com
- ۲۴- حسین، سلطان محمدی، تاثیر آموزه های دینی بر کارآفرینی و کسب وکار، ص ۳.
- ۲۵- محمد، محمدی ری شعری، توسعه اقتصادی، ابوالقاسم حسینی، قم، دارالحدیث، ۱۳۸۲، ج ۲، ص ۱۸۷. به نقل از بخار الانوار ج ۱۴، ص ۲۷۶.
- ۲۶- مرتضی ، فرید ، الحديث روایت تربیتی ، تهران ، فرهنگ اسلامی ، ج ۳ ، ۱۳۶۶ ، ص ۲۱۴
- ۲۷- حسین، خشیفر، جایگاه کارآفرینی در نظام ارزشی، ۱۳۹۳، ص ۵. www.sepidedanaei.com
- ۲۸- همان جا
- ۲۹- حسین، اسحاقی، همت مضاعف، کار مضاعف، قم، خادم الرضا علیه السلام، ۱۳۸۹، ص ۱۳۷.
- ۳۰- حسین، سلطان محمدی، همان، ص ۲.
- ۳۱- حسین، خنیفر. همان، ص ۶.
- ۳۲- همان، ص ۶ و ۷.

- ۳۳- همان جا.
- ۳۴- محمدباقر، مجلسی، بخار الانوار، بی جا، انتشارات الاسلامیه، ج ۱۰۰، ۱۴۲۱، ص ۱۳.
- ۳۵- همان، ص ۱۸۴.
- ۳۶- حسین، سلطان محمدی، همان، ص ۴. به نقل از مججه البيضاء، ج ۳، ص ۱۴۰.
- ۳۷- سوره قصص (۲۸)، آیده ۶۷.
- ۳۸- محمدبن حسن، حر عاملی، وسائل الشیعه، تهران، مکتب الاسلامیه، ج ۱۷، ۱۳۶۶، ص ۲۲۳.
- ۳۹- همان، ج ۶، ص ۲۸۶.
- ۴۰- مرتضی، فرید، همان، ص ۲۱۶. به نقل از مججه البيضاء، ج ۳، ص ۱۴۳.
- ۴۱- محمدبن حسین، رضی، نهج البلاغه، محمد دشتی، قم، مشرقین، ۱۳۷۹، ص ۵۸۰.
- ۴۲- حسین، اسحاقی، همت مضاعف، کار مضاعف، همان، ص ۱۳۰. به نقل از تهذیب الاحکام ج ۳، ص ۱۳۲.
- ۴۳- محمد رضا، حکیمی، الحیا، احمد آرام، تهران، فرهنگ اسلامی، ۱۳۷۷، ص ۵.
- ۴۴- حسین، سلطان محمدی، تأثیر آموزه های دینی بر کارآفرینی و کسب و کار، ص ۵.
- ۴۵- همان جا. به نقل از فروع کافی، ج ۶، ص ۲۸۶.
- ۴۶- همان جا
- ۴۷- محمدباقر، مجلسی، همان، ج ۱۵، ص ۲۶۳.
- ۴۸- محمدبن حسین، رضی، همان، ص ۳۶۳.
- ۴۹- محمدباقر، مجلسی، همان.
- ۵۰- محمدبن حسن، حر عاملی، همان، ص ۸.
- ۵۱- حسین، سلطان محمدی، همان، ص ۶.
- ۵۲- محمد، محمدی ری شعری، توسعه اقتصادی، ج ۲، ص ۲۱۹.
- ۵۳- حسین، اسحاقی، همان، ص ۱۱۰، به نقل از فصول المهمة، ص ۲۱۵.
- ۵۴- حسین، سلطان محمدی، همان، به نقل از غرر الحكم، ج ۲، ص ۱۰۴۳.
- ۵۵- حسین، اسحاقی، مبانی و راهبردهای جهاد اقتصادی، قم، هاجر، ۱۳۹۰، ص ۱۳۰.
- ۵۶- محمد رضا، حکیمی، همان، ص ۴۹۵
- ۵۷- همان، ص ۴۹۱
- ۵۸- حسین، سلطان محمدی، همان، ص ۶.
- ۵۹- همان، ص ۷، به نقل از نهج الفصاحه، ص ۵۲.
- ۶۰- محمد، محمدی ری شهری، میزان الحكم، حمیدرضا شیخی، قم، دارالحدیث، ج ۸، ۱۳۷۷، ص ۳۹۲.
- ۶۱- همان، ص ۳۹۳.
- ۶۲- محمدبن حسن، حر عاملی، وسائل الشیعه ج ۱۲، ص ۱۳.
- ۶۳- میلاد، ربیعی، آشنایی با کارآفرینی، ص ۴.
- ۶۴- محمودی، اصغری، فرهنگ کار و اصول کارآفرینی در آموزه های نبوی، ص ۴.
- ۶۵- حسین، اسحاقی، همت مضاعف، کار مضاعف، همان، ص ۱۱۸.
- ۶۶- محمود، اصغری، همان، ص ۵.
- ۶۷- محمدبن حسن، حر عاملی، همان، ج ۱۱، ص ۵۷۳.
- ۶۸- محمدباقر، مجلسی، بخار الانوار، ج ۷۱، ص ۳۲۹.
- ۶۹- حسین، اسحاقی، همان، ص ۵۹.

- ۷۰- همان، ج ۶۰.
- ۷۱- محمد باقر، مجلسی، همان، ج ۱، ص ۹.
- ۷۲- محمدبن حسن، حر عاملی، همان، ج ۱۲، ص ۱۱.
- ۷۳- محمدباقر، مجلسی، همان، ج ۹، ص ۷.
- ۷۴- حسین، اسحاقی، همت مضاعف، کار مضاعف، ص ۲۷. به نقل از نهج الفصاحه، ش ۳۲۱۷
- ۷۵- همان، ص ۲۶. به نقل از اصول کافی، ج ۳، ص ۲۶۳.
- ۷۶- محمود، اصغری، همان، ص ۶.
- ۷۷- محمدبن حسین، رضی، نهج البلاغه، ص ۳۶۹.

منابع و مأخذ

*قرآن کریم

*رضی، محمد بن حسین، **نهج البلاغه**، محمد دشتی، قم، مشرقین، ۱۳۷۹.

۱-احمدپور داریانی، محمود، **کارآفرینی، (تعاریف، نظریات، الگوها)**، تهران، پردیس، ۱۳۷۹.

۲-اسحاقی، حسین، **سازو کارهای تولید ملی**، قم، نشر هاجر، ۱۳۹۱.

۳- اسحاقی، حسین، **همت مضاعف، کار مضاعف**، قم، خادم الرضا (علیه السلام)، ۱۳۸۹.

۴- اسحاقی، حسین، **مبانی و راهبردهای جهادی اقتصادی**، قم، هاجر، ۱۳۹۰.

۵-تولیتی، غلامعباس، **جامعه شناسی کار و شغل**، تهران، سمت، ۱۳۷۵.

۶-حر عاملی، محمدبن حسن، **وسائل الشیعه**، تهران، مکتب الاسلامیه، ۱۳۶۶.

۷-حکیمی ، محمد رضا، **محمد رضا الحیا**، احمد آرام، تهران، فرهنگ اسلامی، ص ۱۳۷۷.

۸-زاهدی، شمس، **زن و توسعه**، تهران، دفتر پژوهش‌های فرهنگی، ۱۳۸۶.

۹- عندیلیب، آذر، مجتبی، **کارآفرینان و نقش آنها در رشد و توسعه اقتصادی**، ماهنامه مدیریت، ۱۳۷۹.

۱۰- فرید، مرتضی، **الحدیث روایات تربیتی**، تهران، فرهنگ اسلامی، ۱۳۶۶.

۱۱- مجلسی، محمدباقر، **بحار الانوار**، بی جا، انتشارات الاسلامیه، ۱۴۲۱.

۱۲- محمدی ری شهری، محمد، **توسعه اقتصادی، ابوالقاسم حسینی**، قم، دارالحدیث، ۱۳۸۲.

۱۳- محمدی ری شهری، محمد، **میزان الحکمه**، حمیدرضا شیخی، قم، دارالحدیث، ۱۳۷۷.

۱۴- www.noor.com

- ۱۵- www.mgtsolution.com
- ۱۶- www.starkarafin.blogfa.com
- ۱۷- www.starkarafin.blogfa.com
- ۱۸- www.sepidedanaei.com
- ۱۹- www.sahmiran.com
- ۲۰- www.karafaring.com